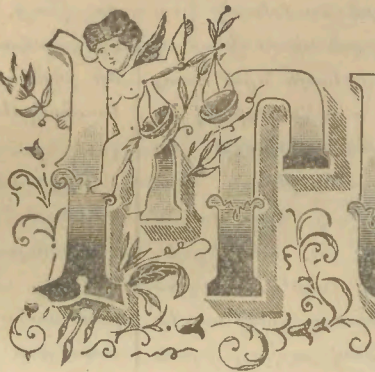

ՊԱՅՄԱՆՔ

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ
Տարեկան . . . 12 ձր.
Վեցամսեայ . . . 6 "
ԱՐՏԱՍԱՀԱՄԱՆ
Հրկու բիւ միկ ծարույ
Տարեկան . . . 14 ձր.
Վեցամսեայ . . . 7 "
ԱՄԵՐԻԿԱ
Տարեկան 2.60 Տօլար
Վեցամսեայ 1.50 "
Կ Ա Ն Խ Ի Կ

Լ Ր Ա Գ Ի Ր

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒ Ի ԱՄՆԸ ԶՈՐԵՔՇԱՐԹԻ ԵՒ ՇԱՐԱԹ

ՀԱՍՑԵ

Rédaction du journal

„Iravounk“

VARNA (Bulgarie)

Редакция

на ВѢСТНИКЪ

„Иравункъ“

ВАРНА

Գրութիւնք եւ

լեւ տրոշիր

ՈՋՐԻ ՍԸ ՈՐՈՇՈՒՄԸ

Վատահիւ անձ մը իրեն պարտք համարած է մեզ իմացնել Հին Հնչակեանի մը յայտնութիւնը թէ՛ որոշած են «Իրաւունք» ի խմբագիրը, Յ. Գորգիսեանը ՍՊԱՆՆԵԼ ։

Անձնուէր յեղափոխական Կարեկցեանէ սկսեալ, բարեբար ժամհարեանցի ե հերոս Միսոնահէնի սպանութիւններէն յետոյ, բնաւ զարմանալի չէ թէ հրապարակաւ այդ ոճիրները դատապարտող, խաչագողութիւններ ձաղկող ե ոճրագործները ու գողերը մատնանշող թերթի մը խմբագիրն ալ զո՛հ երթայ։ Այդ սպանութիւնները արդէն իսկ զիս համոզած են թէ անոնց հեղինակները ե իրենց հետեւողներէն մէկ մասը բողոքի արդար ձայներ խափանելու համար ո՛ր աստիճան ընդունակ են նորանոր եղբայրասպանութիւններ գործելու։ Հետեւեալը զիս սպաննելու որոշման լուրը ինձ ոչ ուարտու ապաճառեց ե ոչ զարմանք։ Ասոր որոշ ապացոյցը այն է թէ՛ մեզմէ խաղաղանուած մէկ քանի խաչագողներու թեւադրութեամբ անցեալ տարի իմ վրայ գործուած յարձակումը՝ որուն հեղինակներէ մին իւր վարձատրութիւն տեղւոյս ազգային մէկ հաստատութեան՝ մէջ պաշտօնի իսկ կոչուեցաւ շնորհիւ վաշխառուախաչագողական ընկերութեան, երբէք կարող չեղաւ մեզ չեղեցնել մեր արդէն գծած ուղղութիւնէն, այն է ժողովուրդին ճանչցնել անվերապահ կերպով իր ցաւերը ու իր ցեցերը։ Մենք հաստատամտօրէն ընդգրկած այդ ուղղութիւնը բնականապէս չէինք կրնար լուռ մնալ երբ ուրիշ խմբակի մը կողմէ ոճիրներու է՛ն քստմնելին գործուեցաւ հայրենասուէր Միսոնի մը ե ազգանուէր Զիթճեանի մը վրայ։ Ե ազգովին բողոքի առաջին ճիշդ երբ արձակեցինք մենք, այն օրէն սկսաւ այդ խմբակի կողմէ մեր գէ՛մ ալ ե մասնաւորապէս իմ անձիս գէ՛մ

սպանալիքներ տեղալ Լոնտոնէն, Ռուսլոքէն, Պոլսկալէն ե նոյն իսկ Վառնայէն, ե այդ սպանալիքներն են որ այսօր որոշման փոխաւած կեղեան իմ մահ հաւան գատակնիքը մեզ իմացնել։

Իմ անձիս վրայ գործողութիւն այդ որոշումը հեռի զիս վախեցնելէ՝ աւելի նպատակ ունի «Իրաւունք» ի գոյութիւնը վտանգել, այսինքն ազգային ոճրագործութեանց գէ՛մ անվերապահ բողոքի ձայնը խափանել, խղճմտանքի, լեզուի ու մարմնի ազատութիւնը ահաբեկել։ Հետեւեալը գործողութիւն ոճիրը իմ անձէս աւելի հանշութեան բարոյականին ե աբղող Հայ ազգին կը վերաբերի։

Եւ այս իսկ պատճառով ես պարտք կը զգամ Հայ ժողովուրդին հաղորդել այդ սեւ որոշումը, որուն հեղինակները մեզ երբէք անծանօթ չեն, որոնց մէջ քանի մը Հին Հնչակեաններէ (՝) զատ կը գտնուին նաեւ ուրիշներ զորս լաւ կը ճանչնանք։

Այդ բողոքին հրապարակաւ կոչ կընեմ որ, եթէ ունին ո ե է մեծ կամ փոքր փաստ մեր ուղղութեան ե հայրենասիրութեան անկեղծութիւնը կասկածի տակ դնող, եթէ ունին ո ե է ապացոյց մասնաւորապէս իմ հանրային կեանքս կամ ընթացքս գատապարտելի կացուցանող, եթէ կը յիշեն ազգամիլաւ տող մը, բառ մը իմ տնօրէնութեանս տակ ութ տարիներէ իմեր լոյս տեսնող Իրաւունք թերթի մէջ՝ որուն ամբողջ հաւաքածոն պատրաստ է, անոնք եթէ ունին հիւլէի մը չափ ուղղամտութիւն ե կորով, թո՛ղ չը վարանին ընկերակոն ասեանի մը առջեւ դալու ու զիս կամ Իրաւունքը ամբաստանելու մեր հետ գատուելու։ Այս առթիւ զիւրեք կը վատահեցնեմ ե

(՝) Հնչակեան Միութիւնը պատակաւէ քիչ առաջ Միացեալ կեդրոնը պաշտօնական եւ 11 սեպտ. 1902 թուակիր նամակաւ «Իրաւունք» թերթը հայ յեղափոխութեան ԶՈՐԱՎԻԹ անուանած է։

հրապարակաւ պատուոյ խօսք կուտամ թէ՛ ո ե է տեղ, ո ե է բողոք չպիտի բառնամ իրենց գէ՛մ։

Իսկ եթէ մեր հակառակորդները այս տարրական կորովը չունենան, ու ընդհակառակը փողոցային սրիկաներու քինախնդրութեամբ մէկ երկու մարդա՛քնանետու, միամիտ ե կոյր հետեւողներու ձեռքով իմ կեանքիս գէ՛մ իրենց որոշումը գործողութիւն փորձեն՝ ինչ որ է՛ն հաւանականն է, որովհետեւ զիս ամբաստանելու ոչինչ չունին՝ կարծեմ զիս ոչ ոք չկրնար մեղադրել այժմէն իսկ նախազգուշական միջոցներ ձեռք առած ըլլալուս համար։ Ինչպէս վերը ըսի, իմ ե Իրաւունքի գոյութեան գէ՛մ դաւադրողները մեզ լաւ ծանօթ են, անոնց բողոքին անունները իրենց պարագաներով գծած ու պահարանի մէջ գոցելով յանձնած եմ խիստ վտանգելի երկու անձնաւորութեանց, որոնք ի հարկին զայն պիտի յանձնեն ուրոնց որ անկ է, ու սրիկայ ոճրագործներու արժանաւոր պատիժը այն ատեն չպիտի ուշանայ անշուշտ։ Նայեալս ձեռք առնուած են միջոցներ որոնց չը նորհիւ, իմ մահէս անդին ալ, Իրաւունքի ապահովուած գոյութիւնը ներկայ ուղղութեամբ ե կարողով պիտի շարունակուի։

Յ. ԳՈՒՐԳԻՍԵԱՆ

ԵՐԿՈՒ ՆՈՐ ՍՊԱՆԻԹԻՆԵՐ ԵՒ

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Թանի Նոյեմբեր 6 թիւին մէջ ցաւօր որտի կը կարդանք հետեւեալ յազիչ գէ՛պը։

«Հայ Հնչակեան կուսակցութեան պետին Պ. Սադունիի ազաննութիւնը՝ որուն հեղինակը կը փնտռուէր, յազիչ վերջաւորութիւն մը ունեցաւ։ Երէկ չորեքշաբթի, երբ Հնչակ. Պատգամ. Ժողովոյ անդամները դադարի մը միջոցին կարճ չըլլալով թիւն մը կընէին, մարդ մը մօտեցաւ

անոնց երկուքին, Գրիգորեանի ե Իզմիրեանի առանց ժամանակ ձգելու ասոնց որ միջամտեն, վեցհարուածեան մը քաշեց ե գնդակով մը երկու պատգամաւորները գլուխէն սպաննեց։

«Սարգստպանը նոյն ատեն գէպի ետ կը դառնայ ե ինքզինք ազատել կը ջանայ։ Չանի կը հետապնդէ ու մանացի պատգամաւոր Կարապետեանը օգնութեամբ շատ մը Լոնտոնցիներու ե Հայերու, Գաջ գործաւոր մը փարվիս անունով կը հասնի մարդասպանին, զանի գետին կը տապալէ ե անոր ձեռքէն կը խլէ վեցհարուածեանը։ Ոճրագործը յանկարծ ոտքի կելլէ ե գրպանէն կը հանէ ուրիշ վեցհարուածեան մըն ալ։ Չայն իր ականջին կը դնէ ու ձգանք կը քաշէ ե յանկարծամահ կիշնայ։

«Մինչեւ այժմ անոր ինքնութիւնը հասկցուեցաւ։ Ոստիկանութիւնը ե Հայերը կը կարծեն սովակայն որ նա Պ. Սադունին ըսպաննող միեւնոյն անձն է։»

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ ԵՒ ԹՈՒՐԿԻԱ

Լոնտոնի բոլոր լրագիրները վերջին օրեր կը զբաղին Պուլկարիոյ ներկայացուցիչ Տ. Յոքովի եւ «Ռէթրի» հեռագրական գործակալութեան մէկ խմբագրին միջեւ տեղի ունեցած խօսակցութեամբ։ Տ. Յոքովի ըրած յայտնութիւններուն եւ յայտնած կարծիքներուն մեծ կարեւորութիւն կընծայուի։

Տ. Յոքով առանց դիւանագիտական փափկանկատութեան որոշապէս ըսաւ թէ Աւստրո-ուոս առաջարկութիւնները Մակեդոնիոյ մասին ո՛ր ե է անորոշութիւն չեն կրնար տալ, որովհետեւ նախ թուրք պաշտօնեայ մը Մակեդոնիոյ կառավարութեան գլուխը պիտի գտնուի եւ իր հրահանգները Գոնէն պիտի ստանայ. երկրորդ՝ աւստրո-ուոս ծրագիրը ներուժի խօսք իսկ չընկր։ Մակեդոնիոյ ժողովրդեան մեծամասնութիւնը պուլկարներէ կը բաղկանայ որոնք առանց ներման չպիտի կրնան Մակեդոնիա վերադառնալ։ Պուլկարիոյ մէջ 160,000 փախստականներ կան, 2-3000 Փոքր-Ասիա արքայութեանը,

5000 բանասիրականներ նույն թիվ Մա-
կեդոնի մէջ, 20 000 ի չափ ալ կը ու-
նայ մէջ կողմնակիցներ :

Աստուծոյ երբ չպիտի կրնան իրենց
երկիրը վերադառնալ, Մակեդոնիոյ
կառավարութեան մէջ առնուելիք քը-
րխառնեայ պաշտօնեաները, ըստ ա-
ւստրո-սլաւոն ծրագրին, պիտի ըլլան
միայն Յուններ եւ Սերպեր : Պուլկա-
րիա ասոր չը կրնար հանդուրժել :

Փարլով թրքո-պուլկարական պատե-
րազմը մը հաւանականութեամբ, Տ.
Յօքով առ ոճով խօսեցաւ Ռէյքլըրի
գործակալին հետ :

«Պուլկար հասարակութիւնը չը կըլ-
նար տոկալ այս կացութեան եւ նոյն
թիվ գրեթէ թէ պատերազմը արկածա-
լի պիտի ըլլայ, պիտի տրպուխ գէն-
քի գիծերը :

«Ներկայ միջոցիս այլ եւս վաճառա-
կանութիւն չը կայ : Բոլոր հրեշտա-
կան զբաղմունքները կը մերժեն պուլ-
կար զբաղմունքներուն վարկ բանալ
եւ այս վերջիններն իրենց կարգին կը
մերժեն պուլկար ժողովուրդին վարկ
բանալ : Այս պարագաները տնտեսական
տեսանկար մը առաջ բերած են, որ յա-
ռաջիկայ տարին հարկաւարպատիկ պիտի
վառթարանայ եւ որ նոյն ինքը պա-
տերազմը մը պատճառ պիտի դառնայ :

«Բոլոր պուլկարները, ըլլայ դա-
տարակեալ զատակարարը, ըլլայ գեղ-
ջուկ դատակարարը, Թուրքիոյ հետ
պատերազմելու կարծիքն են : որ ե-
թէ նոյն թիվ յաղթող ալ ըլլայ, ար-
դի կացութիւնն աւելի նախաժամար է :
Պատերազմը ամիսէ մը աւելի չը տե-
ւեր, նոյն թիվ պարտութեան մը յա-
տոյ, որ մալ յարաբերութիւնները պի-
տի հաստատուին, Պուլկարիան պիտի
վերսկսի իւր քայլերը անկէ զէպի յա-
ռաջագործութիւն եւ իր վաճառակա-
նական շահերը պիտի փրկուին : Նոյն
թիվ մեծկակ տուգանք մըն ալ աւելի
զիւրուկութեամբ պիտի վճարուի մեր կող-
մէ եւ պիտի տանինք զայն քան մեր
հասցիներու արդիւնաբերած վիճակը» :

ԺԱՄՀԱՐԵԱՆԻ ՄՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

ՄՈՍԿՒՒԱՅԻ ՆԱՀԱՆԳԱՅԻՆ ԴԱՏԱՐԱՆ

(Շար. նախորդ քիշէն եւ վերջ)

Պատրիկ-Էֆէնդին եւ իւրեր, նրա
ասելով, հարուրի անձնը են : Չկամե-
նալով յայտնել իր գործակիցները ա-
նունները, նա այդ հարուրի անձնին
է վերաբերել Նիկիտին եւ ոմն Վար-
դանեանի գործողութիւնները :

Մինչեւ գործն իսկապէս այսպէս
էր : Բազուի հայոցեկեղեցում նա զիպ-
ուածով ծանօթացաւ Վարդանեանի հետ
թիվ 1903 թ. Մայիսին հանդիպեց նրա
մօտ Նիկիտինին : իր քրոջ լացուեցաւ
հայերի աղէտալի վիճակի մասին եւ
այդտեղ որոշուեց Շուշի քաղ փող
ձեռք բերելու համար : Ժամհարեանի
վրայ գործուած յարձակումից յետոյ
Մինասեանցը վերադարձաւ Բազու եւ
այնտեղ իրացաւ որ Ժամհարեանը չի
կատարել իւր խոստումը : Այս քանը
այնպէս վրդովեցրեց նրան, որ պատ-
րաստականութիւն յայտնեց սպանելու
Ժամհարեանին : Նիկիտինը հաւանու-
թիւն տուեց նրա մտադրութեանը եւ
նրան 100 ռ. տալով Մոսկուա գնալու
համար, ինքը Վոլոճիսկի վրայով գնաց
նոյնտեղ սպանութիւնը նախապատրաս-
տելու համար : Մոտաւորապէս նոյն-
բեր 20ին նա յայտնեց Մինասեանցին
թէ ամեն ինչ պատրաստ է : Մինաս-
եանցն իսկոյն ճանապարհուեց Մոս-
կուա, որտեղ նրան զիմաւորեց Նիկի-

տանը : Սպանութեան օրը նա Նիկի-
տանից ստացաւ դարձեալ 200 ռ. ու-
նովիւր եւ դաշոյն :

Ինկատի ունենալով այս բոլորը,
միջոցներ ձեռք առնուեցան Նիկիտ-
ինի գտնելու եւ դատի մատնելու իր-
բեւ սպանութեան անմիջական մաս-
նակցողի : Բայց որոնումներն անցան
անհետեւանք, եւ մեղադրեալները
նստաբանի վրայ բազմեց միեւնոյն Մի-
նասեանցը :

Մեղադրական արձանագրութեան ըն-
թեցումից յետոյ նախագահը դիմում
մեղադրեալին հարցնելով թէ նա մեղա-
ւոր է ճանաչում արդեօք իրեն :

— Մեղաւոր եմ ճանաչում ինձ, —
հաստատուեւ ձայնով մը պատասխա-
նում է մեղադրեալը :

Այնուհետեւ նա իւր բացառու-
թիւնները մէջ գրեթէ բառացի կրկնում
է դատական քննիչին տուած իւր վեր-
ջին ցուցմունքը, եւ խօսում է բոլոր-
ովին հանգիստ ձայնով, միայն վեր-
ջը նրա ձայնը մի քիչ դողում է : «Փա-
լիս եմ Մոսկուա, տեսնում եմ լաւ
կային այդ զբաղմունքները, անգործ
պատուով, իսկ այնտեղ Թիւրքիոյց
փախած այդ բազմազան, հաշմա-
ղամ մարդիկ, կանայք, երախտներ
քաղցած » :

— Այս անգամ արդէն ձեր ցուցմուն-
քի բոլորովին ճիշտ է, — հարցնում է
նախագահը :

— Այո, — պնդում է մեղադրեալը :
Պաշտպանի եւ մեղադրողի հարց-
մունքներին իւր տուած պատասխան-
ները մէջ նա բացատրում է որ գէն-
քը ձեռք էր բերել կովկասում եղած
Ժամհարեանի : Սպանութեան Ժամհարեանի
Նիկիտինը եկեղեցում չէր : Նա չգիտէ
թէ որտեղից էր այն փողը, որ Նիկի-
տանը տուել էր իրեն, բայց վերջինս
հարուստ մարդու սպաւորութիւն չէր
գործում :

Ինկատի ունենալով մեղադրեալի
կատարեալ խոստովանութիւնը, նա-
խագահն առաջարկում է կողմերին հը-
րաժարուել վկանների հարցուփորձից :
Մեղադրողը խնդրում է միայն հար-
ցուփորձի ենթարկել հանգուցեալ Ժամ-
հարեանի այրուն : Իւր կողմից պաշտ-
պանը խնդրում է հարցուփորձի են-
թարկել 10 վկայի :

Էքզուկտի ցուցմունքը եւ թարգմա-
նի ներկայութիւնը նոյնպէս աւելորդ
են ճանաչուած :

Երգուեալները եւ դատարանը յար-
գում են պրոկուրորի եւ պաշտպանի
խնդրի :

Մասնաւոր արած բոլոր վկաններին
կողմնակցուեց յետոյ հետաքննում են
նրանք դահլիճից, բայց Ալմանաս-
իա հանգիստ Ժամհարեանից :

Վերջինիս ցուցմունքը վերաբերում
է գլխաւորապէս Շուշու գէպին : Նրա
ասածները ոչինչ նոր բան մը չէ աւե-
ւացնում եւ նա ստուծ է, որ իր հան-
գուցեալ կըբայրը ոչ մի նշանակու-
թիւն չէր տուել իւր խոստմանը, որ
ըրկհետեւ այդ բոլորը նա շանտաժ էր
համարել :

— Սպանութեան օրը հանգուցեալն
իմ միւս կողմը Նիկիտայի հետ գնաց
գրառեալի, իսկ այնտեղից եկեղեցի
— պատմում է վկան : — Մի քանի քաղ-
թաւից յետոյ դալիս է ինձ մօտ եղ-
բորս կիւր եւ ասում : «Չեմ իմանում
ինչէ պատահել եկեղեցում, բայց կար-
ծես Իսահակին վերադարձնել եւ իս-
կոյն գնացի այնտեղ, բայց նա ար-
դէն մեռած էր :

Նոյն ցուցմունքներն ենթադրուի Նի-
կիտայի եւ Յովհաննէս Ժամհարեան-
ների, նմանապէս եւ հանգուցեալի
այլի տիկին Քիթեանը, որը իւր ա-
մուսնու հետ գնացած էր եղել Շուշի :

Տիկինն աւելացնում է միայն, որ
Մոսկուա վերադարձած Ժամհարեանի իւր
ամուսինը երկու սպանական նամակ
էր ստացել, որոնք սակայն նրա վրայ
ոչ մի տպաւորութիւն չէին գործել :

Վկայ Դուրաքեան գտնուում էր
եկեղեցու բակում սպանութեան Ժա-
մհարեանի : Աղաղակի վրայ նա վազեց
գէպի եկեղեցու դուռը եւ տեսնելով,
որ մի ժա. գ. դաշոյն է չարտուած, բը-
նեց նրա ձեռքը : Այնպիսի վրայ առեց
մարդասպանին զինամասի արկն, նրան
ծնում էին, թքում էին նրա երեսին
նա չէր պաշտպանուում :

Նոյն կերպով է նկարագրում սպա-
նութիւնը նաեւ վկայ Խարաղեանը :

Հիւրանոցի աղային Պապիկովա եւ
Նիկիտանի ծանօթ Բոգոմոլովա շատ
լաւ կարծիք են յայտնում մեղադրեալի
մասին : Նա հանգիստ մարդ էր, աւելի
շատ ամեն էր լինում, հիւրերը չէր
բնորոշում, միայն խօսում էր մի-
ջանցքում երկխոսութիւն հետ :

«Անդրանիկ» ընկերութեան նախա-
հանգում Մինասեանցի հետ միասին
ծառայող կարապետ Մանուչարեան եւ
Տէր Տանիշեանց նրան ներկայացնում
են իրեն բարեկից ծառայողի : Ըն-
կերութեան վարչութիւնը գէպի նա
վերաբերում էր շատ լաւ եւ նա ար-
ձակուեց պաշտօնից միմիայն նախա-
յին կրկնել պատճառով :

Մարգարտանի կողմը Պ. Մինասեան-
ցի եւ Նիկիտանի ծանօթ Նիկիտանցի
կարգացում ցուցմունքները շատ էլ
հետաքրքրական չեն : Վերջին վկան
եկեղեցումն էր սպանութեան օրը,
նախադրանք նա հանգիստ Մինասեան-
ցին, բոլորովին հանգիստ տեսք ունէր
նրանք բարեկեցին իւրար, եւ Էնֆիա-
ճանցը մօտաւ եկեղեցի : Մի քանի
րոպէից յետոյ լուեցան նախադրանք
աղաղակներ, եւ ժողովուրդը վազեց
գէպի դուռ : Արեւմտեական գրակի
եւ ծանօթ մարդասպանի տեսքն այն-
պէս յուզեց վկային, որ նա շատապէս
տուեւ, նոյն օրը նա գնաց Նիկիտանի
մօտ պատմելու նրան սպանութիւնը,
բայց նրան տանը չգտաւ : հիւրանոցի
ծառանքները յայտնեցին նրան, որ Նիկի-
տանը առաւօտեան հեռացել է Մոսկ-
ուայից :

Վերջին վկան ուսանող Արշակ Լա-
դարեան, մեղադրեալին միայն մի կը-
կու անգամ է տեսել Նիկիտանի մօտ եւ
զորի մասին ոչինչ չի կարող հարո-
ղել :

Մեղադրեալը դարձեալ խօսում է
այն մասին, թէ իւր հայրենակիցնե-
րի աղէտալի վիճակը տանջում էր ի-
րեն եւ Ժամհարեանի անտարբերու-
թիւնը եւ վարմունքը իւր մէջ յարու-
ցել էր վրեժառութեան զգացում :

Նախագահը յայտարարում է, որ
դատական քննութիւնը վերջացած է :
Կողմերի վիճաբանութիւնները պար-
զարանում էին գլխաւորապէս սպա-
նութեան պատճառները եւ բնաւորու-
թիւնը :

Իւր վերջին խօսքը մեղադրեալն ար-
տասանեց հազիւ լսելի ձայնով կոտ-
րատուած ռուսերէնով : Լսուած են մի-
այն հատ-հատ նախադատութիւններ :

— Մտքովս անգամ չէի կարող անց-
նել, թէ մարդ կապանեմ, եւ յան-
չեմ ըզգում ոչ պղծմունք, ոչ խղճի
խաթի : Ինչէ այդ երկամայից խոստումը
չլինէր—սպանութիւն էլ չէր լինի :
Եւ հարուստ չէի, որ օգնէի, եւ մի-
այն դառն արատաւեցիք էի թափում,
իսկ հանգուցեալն ունէր այդքան մեծ
կապալաւ եւ չկատարեց իւր երգումը :
Կրանով նա ինձ մարդասպան դարձ-
րեց : Խնդրում եմ ներք ինձ :

Երգուեալները վճռով հարց է դը-

վում այն մասին, թէ յանցաւոր է
արդեօք Մինասեանցն այն բանում
որ առաջուց մտադրուել եւ ուրիշ ան-
ձի հետ համաձայնութիւն է կայացրել
Իսահակ Ժամհարեանին կեանքից զրկե-
լու :

Երգուեալները խորհրդակցութիւնը
տեսում է կէս ժամ :

Նրանք դուռ են բերում հետեւեալ
վճիռը : «Այո, յանցաւոր է, եւ կան-
խամտածուած մտադրութեամբ, բայց
առանց ուրիշ անձի հետ համաձայնու-
թիւն կայացնելու, եւ գործի հանգա-
մանքներն ինկատի ունենալով ճա-
նաչուած է արժանի գիշորութեան :

Դատարանը վճռում է Մինասեան-
ցին, զրկելով բոլոր իրաւունքներից
ուղարկել տաժանոկիր աշխատանքների
10 տարի ժամանակով :

ԹՂԹԱՎՑՈՒԹԻՒՆ

Գահիրէ, 16 Հոկտ.

ԽՍՀ ԳԻՂ ԿԱԶԱՆԱՆ

Ասկից մի քանի ամիս առաջ Պատ.
«Իրաւունք» թերթին մէջ Ռուսմանիա-
յի Թաղ. Խորհրդի կողմէն եկած գը-
րութիւնն մը կը հաստատուէր Սթէնքի
Տէր Խորէն քահանայի պիպի ընա-
ւորութիւնը : Յիշալ քահանան
Երկապոս ալ եկած էր եւ շնորհիւ
տեղւոյ կրօնաւար ազգայնոց լատի-
ւականի կրթիկ դաւար մը հաւաք-
ուեցաւ Սթէնքի եկեղեցւոյ շինու-
թիւնը համար : Այս անգամ Սթէնք
կրկնաւոր տեղւոյն Թաղ. Խորհուրդը
կը հանդէպ որ զինք զրկին Հոգեւո-
ստան եւ այլ տեղեր ալ հանգանակու-
թիւն ընելու համար : Թաղ. Խորհուր-
դը կրկին համոզուելով, միայն երկի
ծախք 40 ոսկի կը յանձնէ : Տէր Խո-
րէն քահանան այս գրամը եւ իւր Հիւ-
լէն տարվուհին անկելով ուղղակի
Փոթ-Սախի նաւահանգիստը կիւլէ :
ուսկից ալ Ալեքսանդրիա կուգայ,
Համի Տուսուի օթեղ կիւլէանի : Այս
ճամբորդութեան մէջ մօտաւորապէս
երեւոյն տակի դրամ կը հաւաքէ ու
այդ գրամները իր տարվուհին հետ
աղբորիկ մը այդ պանդոկին մէջ կը
մօխէ : Ալեքսանդրիոյ Սղագայնիւնէն
քանի մը հոգի հետաքրքիր կըլլան
մօտէն հասկնալու Տէր Խորէնի պի-
պի գործունէութիւնը : Ինչ որ որո-
շապէս հաստատուելով, Գահիրէ Ո. Ա-
ռաշխորդին ընդարձակ բողոքադիր մը
կը զրկին բոլոր մանրամասնութիւն-
ներովը : Ուր. իս ենք այս առթիւ ը-
սելու թէ եկեղեցւոյ պատուին նա-
խանձանդիր Ս. Առաքնորդին ան-
միջապէս կը հեռապրէ Ալեքսանդրիոյ
Թաղ. Խորհրդի ատենապետ Վսեմ.
Արքահամ Բաշա Բարթոլէմէ. որ պետք
եղած անօրինութիւնները ընդ փոյթ
կատարէ հրահանգ տալով գաղափար
փրկուն անելու :

ԳԻՄ ՏԻՒՆ

Աթէնք, 18 հոկտ.

Ռուսահայոց եկեղեցւոյ պատկան կալ-
ուածներու ուսու կառավարութեան
կողմէն գրառու հանդէպ, Սթէնքի եւ
Պիլեթի հայութեան օրրան ալ յուզ-
ուելով, տեղւոյն Հոգաբարձութիւնը
Սթէնքի եւ Պիլեթի Բողոք. Հայ գաղ-
թականութեան ծանուցագրերը զրկեց
եւ Հոկ. 11-ին շարաթ երկկոյ ...
ժողով մը գումարեց :

Ժողովը ներկայ էին տանց կու-
սակցութեան, Աթէնքի գրեթէ բոլոր
Հայ գաղթականութիւնը, դժբաղդաբար

Պրեզիդենտ Հայոց ծանուցադրեցինք նա-
մակատան մէջ վար դռնակով ժամա-
նակին սեղերինն չը հասան ու Պրեզի-
դենտի հայտը ինքն չը կրցաւ ներկայ դը-
նուիլ :

Ժողովը ուսու կառավարութեան
այս անգործին եւ բռնակալ անօրէնու-
թիւնը ինքն Հայտը ինքն համար վը-
տանգաւոր նկատեց. բոլոր ներկաները
դառն զայնուց լեցուցան ուսու
կառավարութեան դէմ, եւ պարտք
համարեցին իրենց մէջէն Յանձնախումբ
մը ընտրել եւ անոր միջոցաւ բողո-
քագիր մը դրել Սահման Հայոց Վի-
հափառ Հայրենիքն եւ խնդրել որ ամեն
ձեռք թափէ եւ ամեն ջանք ի գործ
դնէ Հայոց եկեղեցապատկան կալուած-
ները ու գործերը կամաւ չը յանձնելու,
եւ ի հորինել հրաժարի :

Նոյնպէս որոշեցին այս անթիւ թէ
Ռուսիոյ Զարին եւ թէ Սթէնքի ուս-
տական դեսպանին աղերսագրերն զը-
կել :

Վստահ ենք թէ Յանձնախումբ պատ.
անգաւր Սթէնքի Հայ Ժողովրդեան այս
սրտաւրելի բողոքն ու աղերսանքը չը
պիտի ուշացնեն հասցնելու :

Սթէնքի եւ Պրեզիդենտի հայտը ինքն
մեծամասնութիւնը որ օրուան ապ-
րուստը հայթայթելու հազիւ ձեռնհաս
ըլլալով ազգային զգացումները մէկդի
դրած էր, այս անգամ չը կրցաւ ինք-
զինքն զսպել, Հայաստանեայց Եկե-
ղեցւոյ անձնաւորութիւն իրաւանց բռնա-
բարձան հանդէպ :

Հոս բացատրութիւններ ալ կը դըտ-
նուին, որոնք քիչ չատ յաջող գործով
դրադելով հանդերձ, ազգային տեսա-
կէտով անտարբեր մնացած են եւ յոյ-
նութեան մէջ ծածկուելով Հայերէ խոյս
կուտան :

Ասկէք քանի մը ամիս առաջ կաթիլ
անուշով ընկերութիւն մը կազմուե-
ցաւ, որուն նպատակն է Սթէնքի մէջ
կառուցուելիք եկեղեցւոյ եւ գարոցի
շինութեան գործին նպաստել :

Կը սերնդ յուսալ որ այս ընկերու-
թիւնը յարատեւ կերպով շարունակէ
եւ լսարան-ընթերցարանի մը հաստատ-
ման ձեռնարկէ, որ անհրաժեշտ պէտք
մըն է : Ահա այն ատեն Սթէնքի հա-
յութիւնը իր մէկդի դրած ազգային

զգացումները ի յայտ պիտի բերէ եւ
թերեւս յոյնութեան մէջ ծածկուող-
ներն ալ հայութեան մէջ խառնուին :

ԺԻՐԱՅՐ

ԹԱՏՐՈՆԻՆ ՅՈՒՐԱԸ

— ԵՊՏ —

Նշուշտ եմ թէ, ինձ հետ միասին
չատերու մարին մէջ պիտի ծնի սա
հարցը, թէ արդեօք երբ ՆԱՏԷԺՍԼ
խումբը պիտի Էկի լուրջ տրամաբանով
ի հանդէս դալով, թատերասէր հասա-
րակութեան ցանկութեանց եթէ ոչ ի-
ովին՝ գէթ լատ բաւականին յաղորդ
տալ :

Մտաւալոյս փափաքելի էր որ
թատերին ներկայ վերահաս եղանակին,
(Նոյնիմա) իւրեքն առանց սրտաքին
ո՛ր եւ է դրոշմին՝ ինքնաբերաբար անմեծ-
նած եւ նոյն իսկ ի վաղուց ընդգրկած
լինէր լուրջ եւ կոկիկ ներկայացումնե-
րու ցանկ մը, որով կարողանար չէ-
զսքայնել եւ նոյն իսկ արդէն ի բոլոր
այն սեղի ու անտեղի հարուածները
որք սրճարանական մութ անկիւննե-
րու մէջ նետուելով Ժողովրդեան ամեն
խաւերու մէջ արձագանք կը գտնեն :

Եւ ցա՛ցառ չէ դժբաղդարար թիւրա՛յն
դերբաւաւաններու, որք առանց երկար
ու բարակ խորհրդածութեան, այլ լսկ
վայրկեն սկան աղաւթութեան ներքեւ
ու զիւրաբորոք, կ'սկսին միզադ-
րանքի տարափին տակ ողորկել եւ նոյն
իսկ անուանարկել թատ. խումբ մը ո-
րը ա՛յնքան դժուարութեամբ միայն
կըցած է ծնունդ առնել՝ եւ իր գոյու-
թիւնը անվթար պահելու համար համ-
բերատար եւ անխուռն խմբապետի մը
կը կարօտէր, ու յանձն Պրն. Պապա-
նանի, այդ պահանջն ալ լրացած էր :

Անտեղի եւ նոյն իսկ աննպատակ ա-
ռաջարկ մը ըրած պիտի ըլլայինք, երբ
ի նկատի առնելով խմբին ներկայ
թիւրի կազմութիւնը երեքինք անկէ
դժուարին եւ լուրջ արմանք պահան-
ջելու պահանջ մը որը ա՛յնքան անհար-
կի է, որքան սակայն ստիպողական :
Բարեկարգաբար, արժանահաստ
աղբիւրներէ քաղած լուրերու համա-

ձայն, կը տեղականում թէ, մօտիկ ա-
պագային պրն. Պապանանը դերասա-
նական թարմ եւ կարող ուժերով դո-
րեղացած եւ մասնաւոր վարձ դերա-
սանուհւոյ մը յոյժ զգալի պակասը
ամբողջացնելով, այժմէն իսկ կը պատ-
րաստուի կանխահազ կարգադրութեանց
ձեռնարկելով թատերասէր համայնքին
համով ու հոտով ներկայացումներ հը-
րամցնել : (՝) Հաւատարմ ըլլալով թէ,
զբօնասէր Ժողովուրդն ալ իւր մասին՝
ըստ ալ ժամուոյն պիտի քաջալերէ ան-
շուշտ իր ներկայութեամբ թէ՛ ար-
ուեստին բարձրութիւնը եւ թէ՛ միան-
գամայն արուեստագէտները : որով
անգամ մը եւս փաստած պիտի ըլլայ
թէ՛ նա, Ժողովուրդը, ոչ թէ միայն
գիտէ պահանջել, այլ եւ յիստատ
վարձատրել :

Եւ մենք կը սերնդ յուսալ թէ պրն.
Պապանանը, քաջալերելով հասարակու-
թեան համակրական եւ արամադիր
հակուսներէն, ինք եւս հոգատար պիտի
լինի անտարակոյս, իրեն բաժին ին-
կած գործութիւնը չի խնայելով ամեն
գնով թատերասերաց բաղկանաց զս-
հացում տալ :

Ու այս յոյսով տողորմալ յաջողու-
թենէ առաջ, կար եւ կարողութիւն
կը մաղթեմ «Նատեժտա» խմբին ընդ-
հանրապէս, իսկ ի մասնաւորի անոր
յարգոյ խմբապետին : Առ այժմ այնչափ
ցոյցութիւն :

ՆԱՏԷԺՍԼ

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԳԵՐ . Տ . ՆԵՐՍԷՍ ԵՊԻՍԿ . Ասլան-
եան, որուն Պուլկարիոյ Առաջնորդ
ընտրուած լինելը եւ աւելի առաջ ալ
Պատրիարքարանի կողմէ Ռուսմանի-
Պատր : փոխանորդ կարգուած լինելը
ծանուցէնք, ընդունած է այս երկրորդ

(՝) Մ . Խ . Երէկ քաղաքս հասաւ Տ .
Եւ Տիկ Յակոբեան . որոնց մասնակ-
ցութիւնը նատեժտա խումբին պիտի
ամբողջացնէ դերասանութիւն այն պա-
կասը որ ամենէն աւելի զգալի էր :

Եւ ամամասնական պաշտօնը եւ մի-
այն խնդրած է Պատրիարքարանէ որ
վերահաս ձմրան պատճառաւ յետա-
ձգուի իր ուղեւորութիւնը յարմար ե-
ղանակի մը : Բայց իրան Ժողովը զո-
հութիւն յայտնելով հանգերձ Տ . Ներ-
սէս եպիսկոպոսի այդ պատրաստակա-
նութիւն յայտնած ըլլալուն համար,
դիտել տուած է թէ ձմրան եղանակը
պատճառ չի կրնար նկատուիլ իր ու-
ղեւորութեան յետաձգման եւ հրաւի-
րած է զինքը փութացնելու իր ուղե-
ւորութիւնը :

Գնահատելի կը գտնենք իրան Ժո-
ղովոյ այս որոշումը, որովհետեւ ձը-
մանը անցնելու համար վեց ամիս սպա-
սել հարկ պիտի ըլլար . մինչդեռ, Պո-
լիսէն Քոնստանդնուպոլիս կրթաւոր
համար հոյակապ շոգենաւի մը տաքուել
խցիկին մէջ միայն մէկ գիշերուան
ճամբորդութիւն մը բաւական է, ան-
կէ անգին ալ որ քաղաք որ երթալ
ուզէ երկաթուղիի տաք վակոններուն
մէջ մտնելու կամ անհանգիստ ըլլալու
բնաւ պատճառ մը չկրնար ունենալ, եւ
կրնէք չը նմանին թուրքիոյ մէջ ճամ-
բորդելու : Մասնաւոր Պուլկարիոյ
կը սպասենք որ Տէր Ներսէս եպիսկո-
պոսն անմիջապէս Ռուսմանիոյ մէջ օր
առաջ իր գործերը լմնցնելով Պուլկարի-
փութալ իր առաջնորդական պիտոր
գրաւելու :

«Ռուսմանիոյ» կը կարծէ զիմալ
թէ Տէր Ներսէս եպիսկոպոսի Պուլկա-
րիոյ Առաջնորդ ընտրուելը ծանուց-
ուելէ վերջ ալ հարկ չիմար անոր Ռու-
մանիա երթալուն : Մենք այդ կարծի-
քէն չենք, այլ ընդհակառակը հարկ է
որ Ասլանեանի նման կարող եկեղե-
ցական մը օր առաջ երթալ Ռուսմանիա
եւ հոնտեղի առաջնորդական կազմա-
կերպութիւնը ձեռնհասօրէն ի գլուխ
հանէ, հոգ չէ որ Նորին Սրբազնու-
թիւնը 1-2 ամիս յետոյ հոս հասնի .
մենք այնչափ համբերութիւն ունինք,
նկատելով թէ Ռուսմանիայոց արդի
վիճակը ալ աւելի փութով դարմանու-
մի պէտք ունի :

ԿիւիկիՆՈՅ Ս . Կաթողիկոսը Տարսո-
նէն եւ Մերսինէն Ատանա վերադար-
ձել է եւ կը սպասէ կառավարութեան
յարօնութեան Կ . Պոլիս գալու համար
Պատրիարքը այդ արտօնագիրը չստա-

ԱՐՄԵՆ ՇԻՏԱՆԵԱՆ

ԶԻՒԼՅԻ...

Ա .

1930 տարիի վերջն էր :

Իրիկուան դպրոցի արձակուրդէս ետքը՝ ուղղակի
սենեակի գացի ու տաքուել վառարանի մը գէմ նըս-
տած, սկսայ քանդուած հայրենիքիս վրայ մտածել :

Դուրսը աստիկ հով մը կար ու երկինքը ծած-
կուած էր թուղպ ու թանձր ամպերով : Պալքաննե-
րու երկիրը կը դողար կեցած տեղը :

Այդ պահուն տանտիրուհին ներս մտաւ ու ըրաւ :

— Ինձի նայէ՛, դաւա՛կս, վարը՝ մուրացկանի հա-
զուստով ծերունի մը եկած է ու քեզ տեսնել կու-
զէ : Ըսե՛մ հոս գայ :

— Գաւառացի՞ է, մայրի՛կ, հորցոցի հետաքը-
րութեամբ մը :

— Անանի կերեւայ . . . ինչու որ լեզուն շատ չեմ
հասկնար՝ նկատել տուաւ տանտիրուհին որ բնիկ
Պոլսեցի մըն էր :

— Ուրեմն հոր կանչէ՛ զինքը :

— Աղէ՛կ . . . մընչեց տանտիրուհին ու աճապա-
րանքով մը վար իջաւ :

Արդարեւ քիչ յետոյ սենեակիս եկաւ յիսուսն ան-
ցած, միջահասակ . կամխք կտրած կազմուածքով
խորշմած, մեւելատիպ կերպարանքով, աղբիկ
նայուածքով, աղիւսան մազերով եւ թշուառութեան

մէջ ժարմիացած երեւոյթով ծերունի մը, որուն հա-
զուստը ցոյց կուտար թէ նոր կուգար հայրենիքէն
եւ վանեցի մըն էր :

— Բարիկո՛ւն գայ վրէժ, որդի՛ս, ըսաւ ծերու-
նին՝ աչքերուս մէջ նայելով :

— Աստու՛ բարի՛ն . . . հրամեցէ՛ք, մընչեցի ու
աթոռ մը սուր իրեն :

Անձանթի ծերունին աթոռին վրայ նստեցաւ :

Պահ մը խորին լուսութիւն տրեց մեր մէջ :

Յետոյ շարժւում մը ըրաւ ծերունին, հառաչեց ու
խզողուած ձայնով մը հարցուց .

— Կոտորածէն ետքն էր որ էօ Պրիշակ երկիրը
փախած ես, չէ՞ :

— Այո՛, Կ . Պոլսոյ վերջին ցոյցէն ետքն է որ հոս
եկած եմ, պատասխանեցի :

— Հայրենիքից լուր մը չե՞ս առներ :

— Ա՛յն, չէ . . .

— Պատճա՛ռը :

— Մէկը չունիմ որ . . .

— Միտա՛ծ են ծնողքդ :

— Եղբայրս սպաննուած է . . . հայրս Պոլիս մե-
ռաւ . . . մօրմէս տեղեկութիւն չունիմ . . . ահա՛
բոլորը :

Ծերունին չարտուհակեց խօսակցութիւնը : Զեռք
խորշում ձակարկ տարաւ ու դառն մտածումներու
մէջ թաղուեցաւ : Յայտնի կերեւաւ որ մեայլ ու
խորհրդաւոր գաղափար մը կը ճնշէր իր հոգեւոր վը-
րայ : յայտնի էրեւար որ սարսաղի երեւակայու-
թիւն մը կը պատկերանար աչքին . մէկ խօսքով
յայտնի կերեւար որ ըսելիք մը ունէր, բայց չէր
կրնար արտայայտել :

— Ինձմ գիտնալ թէ ի՞նչ պատճառով տեսնել
ուզած էիր զիս, հարցուցի կիցկտուր ու խղզուել
բացատրութեամբ մը :

— Ի՞նչ ասեմ, որդի՛ս, որ դուն ինչ հասկնաս,
թոթովեց ծերունին, նայէ՛, կը սեռես վիճակս :
Ողորմութիւն մը կուզեմ . . .

— Գացի՛ր տեղւոյս թաղականութեան :

— Գացի :

Է՛յ, ի՞նչ պատասխան տուին :

— Ա՛յն, Աստուած էտոնց արեւը կտրի, խորհր-
դարանի դռնից վառտիլ տուին զիս . . . երեսն էլ չը
նայեցան :

— Շատ աղէկ, ուրիշ մէկու մը դիմում չըբքի՛ր :

— Ասին թէ Մեծ Աղա մը կայ . . . անոր վաճա-
տունը դիւա՛ն երէկ էլ էտ ջոջ Աղին գացի : Յայտ-
նեցի թէ ողորմութեան կարօտ մէկն եմ, թէ խնդ-
րածս միշտ ձամբու ծախք մըն է . . . Անիկա
քթի տակէն ըսաւ որ չը խառնուի Ազգային գոր-
ծերու . . . թաղականին պէտք է դիմել :

— Յետոյ արտասուելով դուրս ելայ ու մեր գե-
ղացի Մարտոյին քով գացի : Անիկա ըսաւ որ վար-
ժապետին դիւա՛ն . . . ես էլ եկայ :

— Մինչեւ ո՛ր կուզես երթալ :

— Մինչեւ վառնալ :

— Ի՞նչ լինու համար . . . աւելի աղէկ չէ՞ այս
ձմեռը հոս անցնիս . ըստիս, քեզ շատ գործ կայ
եւ գուն կարող ես հացդ ձարել :

(Շարունակելի)

նալու համար հինգշաբթի օր կրկին անձամբ դատական եւ կրօնական գործոց նախարարին դիմեց :

ՆԱԽԱՐԱՐ Զաւարթեան տեղեկացած է թէ կրկին Ս. Կաթողիկոսը իրեն արուած հրահանգին համաձայն բանալ տուած է Զէյթունի Որբանոց-արհեստանոցը ուր կան առ այժմ միայն 15 աղաք . մինչդեռ նոյն գաւառի մէջ հարիւրաւոր ուրիշ անպատասպար կը մնան այս ձմեռն եղանակին . իսկ ապիկներ Վառնայի թաղ . խորհուրդը ըստուածը Զէյթունի ուրիշ ուրիշ նպատակ կը կամ ուրիշ երկրորդական բաներու յատկացնել կը խորհի :

ՌՈՒՍԱՀԱՅ եւ ԹՐԿԱՀԱՅ նահատակներու համար ծանուցուած Հոգեհանգիստը եւ Սգահանդէսը տեղի ունեցաւ կրկին օր , առաջինը տեղւոյն եկեղեցւոյն մէջ իսկ երկրորդը ՍՍԷՏԻՆԵՆԻԷ սրահը : Վարժարանի երկուսն աշակերտաց երգերու ընդմիջմամբ նախատեսուած էր : Հ. Խոյզպուրեան իր սովորական եւ իմաստասիր պիւրճոված-ուած խամբը , որուն կարծէք հոս մի քանի սիրտակուր յատկացնել եկէ տեղւոյ անձկութիւն շունենայինք , բայց սա կէտէն բոլորովն լուրջ եղանակով կը նայէր : Եւ ինչպէս իր անհատական կրթութեամբ կը լսէր , այլ պէտք է հայտնի իր երկու մեծագոյն դասգումարները իրենց բոլոր ուժը միացնել Թուրքիոյ Հայաստանին մէջ ինքնավարութիւն օր ձեռք բերելու համար . անգամ մը երբ այս բանին մէջ յաջողինք , Հայ ազգի միւս մեծագոյն դասգումարին բարօրութիւնն ալ ապահոված կը լինիք : Նոյնպէս Տ. Խոյզպուրեան վաստակաւոր գաւառ Հայ Յեղափոխութեան համար զատ զատ կուսակցութիւններու բաժնուած ըլլալը , եւ ցանկալի է լսաւ որ Հայ ժողովուրդը անտարբեր չը նստի եւ իր բոլոր ազգեցորդ ինքնը բանեցնէ կուսակցութիւնները միացնելու :

ՀԱՎԱՏՈՒՄ

Թ Ի Ի Ր Ք Ի Ա

Պէտք է նշել օլընան Լոքալ Անձայկեր կազմակերպող Սթան-պօլտան պիւրիտիւնի տիր :

«Աստուծա վէ Բուսիա տէվլէթ-էրի տօնանմալարը իւր հաղթն-տա պիւր նիւմայիշ իտէճէքլէրինէ տայիւր Սթանպօլտա շայնաթ դուհուրա կէլիշ տիր . շու սըրա Բուս տօնանմալարն թրիւտէտէ պուլընմալար պու շայնաթ թաղ-վիլէթ վէրիւր ,»

ՏՈՒՆԻԻԷ

Ֆէրիտ Բրէնիւմիդին վալիտէ-սի Բրէնիւմ Գլէմանթէն հիւ-քիւմաւար պուլընան քէնտի խը-սըմ վէ թէլլիւրաթընա միւ-րաճաթլէ , Մաքէթիւնիտան Պուլարիա իլթիճա իթմիշ օ-լան մուհաճիւրլէրին սէֆալէթիւնի արդ իտուպ իանէ իսթիւրհաթէ-լէմիշ , Իմրէրաթօր Ֆրանց Եղէթ Սօֆիաթաթի գօնսօլաւընը վա-սիթասը իլէ 10000 ֆր . իանէ վէրմիշ տիր :

Բ Ո Ւ Ս Ի Ա

Բուսիա տա վէ պախուսուա խը-րմաւար պուլընան իսլաւար շու սըրա քիւլլիլէթլէ թիւրքիա չիճրէթ իթմէքտէ սիւրլէր : Պու հիճրէթ իտէնլէրտէ պիւր չօդ ա-սըլլաւտէ վաթլար տալի պուլը-նըյօր : Պու տէրէճէ քիւլլիլէթլէ հիճրէթ պիւրտէ Խըրըմ մուհա-րէպէսիւնտէն էվլէլ կէօրիւմիւշ իտի . շու հալտէ պու հիճրէթ Բուսիա վէ թիւրքիա պէյնիւնտէ երգընտա պիւր մուհալէպէ աչը-լաճըլընա տէլիլ աւտ իտէնլէր պուլընըյօր :

— Պուլարլարա բէր տօթ օլմայան պիւր էճնէպի մուխպիւր Սօֆիաթան շէօյլէ եալըյօր :

«Պօրիս Սալաֆիալտան մաւտա պիւլիւն Մաքէթիւնիա դօմիթա թէյիւրլէրի Սօֆիաթա կէլտիլէր : «Տալիլի թէյլէրիւթ» ըն միւրէվ-վիճի էֆքեարը պուլընան կու-ղէթա թաւաթիլ օլտու : Էն խա-հիլի պուլընան Մաքէթիւնիալը-լարըն եէնի իսլահաթ թալէպ-իւնտէ պուլընապ վէ ըսեանա տէվլամ իթմէք իչիւն նէշիւթա թալէպիւթ իլթիւն նէշիւթա թալէպիւթ իլթիւն նէշիւթա թալէպիւթ օլընըյօր :»

ԹԻԻՐԻԱՎ ԿԷ ԻՆԿԻԼԻԹԻՐԱ

Արապիստանըն սահիլլէրիւնտէ , Ատէնտէ թիւրք հիւքիւմէթի վէ ինկիլիլլէր պէյնիւնտէ եէ-նիտէն զուհուրա կէլէն վադաա-լարտան նաչի ինկիլիլէրա էլլի-սի Սըր Օքօնօր ուլիւնսըլլըր-լարըն էօնիւ ալընմալըն Սուլ-թանտան թալէպ իթմիշ , վէ է-կէր պիւր ալ զարթընտա իսթի-լալա նիհայէթ վէրիւմէլ իսէ ինկիլիլ տէվլէթի 10000 ապէր եօլլալուպ , սէպէպի միւնսըլա օլան Ատէն էյալէթիւնի ինկիլիլ միւլթէմիլլէթլէ նէվիւնտէն զապթ ու իսթիւթ իտէճէկիւնի իսթար իթմիշ տիր :

— Պուլտան մաւտա , թիւրք հիւքիւմէթիւնի քէնտի թապաա-լարըն թէսքիւն վէ ապալիշի իս-գա իթմէք իչիւն մուհասիւր թէտ-պիւրլէր իթիլիալ իթմէսիւնի Սըր Օքօնօր Սուլթանտան թալէպ իթմիւր , վէ իսլաւարըն թաա-սուպքարի պիւր հարէքէթի զուհուրա կէլմէսիւնտէ ինկիլիլ տօնանմալար Սթանպօլտալարընա կէօնտէրիլէճէկիւնի թէհուտէն Սուլթանա պիւրիւրտի :

Ինկիլիլ էլլիւնիւն պու թէհ-տիտի թիւրքիա իչիւն բէկ ալըր վէլիւթ տիր , զիւր ինկիլիլթէրա-նըն սէօպտէն ամէլիլաթա կէչ-մէսի բէք չապուգ օլապիլէճէկի թիւրքլէր էյի պիւլիլլէր :

— Ալմանիա իմրէրաթօրը վէ Սուլթան պէյնիւնտէ ալիւրէն միւ-պաւտէլ օլընան հէտիլէր վէ պէրկիւրալարտան սօնրա , Սթան-պօլտա եէնի ինչա օլընան մէք-թէպի թըպպիլիւնի բէսի քիւ-լաւը զիլլէթիւնտէ թիւրք ա-քէրլէրիլ իլէ պէրապէր «Մօլթ-

քէ» նամ ալման մէքթէպ վաբօ-րընըն պահիլլէ շալիւրա — աա-քէրլէրին տալի հաղըր պուլըն-մալարը վէ Սուլթանըն հաղու-րընտա բէսի կէչիտէ իլթիւրալ իթմէլէլի Սթանպօլ էլլիլէրի միւլթաճէհէսիւնտէ ֆէնա թէհսիւր հասըլ իթմիլի մահէլիւնտէ եա-ղըմըն տիր :

Մաքէթիւնիալարա աֆիւր ունի Սթանպօլտան Ֆրանգֆուրէր Ֆայրալիա շէօյլէ թէլլէկրաթ վէ-րիլիշ տիր :

«Սօն ըսեանա իլթիւրալ իթմիշ օլմաք ճիւրմիւ իլէ մահըլմ օ-լանլարա , թահգիւրաթ ալթըն-տա պուլընանլարա վէ հիւքիւ-մէթիւնտէ արանըլմալտա օլանլա-րա աֆիւր շահանէ սուտուր իշ-տիկի Սուլթանըն էրի իւղիւ միւլթէթիլ Հիւլի բաշայա պու կիւն պիւրիւրիւրտի :

«Սուլթանըն աֆիւր իսլահաթ ճէտլէլիւնտէն տըլալը պիւր շէյ օլմալլէ , տէվլէթլէրին թալէ պիւրտէն զիլաւտ Պուլարիալա պիւր քէֆայէթ վէրիւմիշ աւտ օլընըյօր :»

ԱԻՍՏԻՒԱՎ ԿԷ ԿԻՐԻՏ

Կիրիտ պէյի Բրէնա Եօրիկ պու կիւնլէրտէ վիէննայա կիթիւն տիր : «Նայէ Ֆրայէ Բրէնա» նիւն զանը իւղիւ , Բրէնա Եօրիկ Կի-րիտին իտարէի հիւքիւմէթի ի-չիւն մուլարիւր օլան շարթլարը իսթիլլէթիւրմէք արգուսընը պէյան իթմիշ . ֆաղաթ վիէննա գապիլէսի քէչա Ալմանիա Կի-րիտ մէսէլէսիւնտէ բէք ալ մէն-ֆաղաթալ օլտըլընտան , անըն թէսվիլլէսի տիլլէր տէօրթ տէվ-լէթլէրէ , եանի ինկիլիլթէրա , իթալիա , Ֆրանսա վէ Բուսիա գա-պիլլէրիւնտէն ալիւր օլտըլընը պէ-յան իտէր իմիշ :

— Պիւր գալ ալ մուլաւտտէմ վիէննա օսմանը էլլիսի վէ սէ-ֆաղէթլէսիւնտէն թապիլիլ ճէվաւտ պէյ պէյնիւնտէ վադուա կէլէն հատիլէի մուլթաալըն եաղմը ըտը : ճէվաւտ պէյ պիւր վա-ղըլթաւտ պէրու Պուլտալէլթաթ եաշաւալտա ըտը . վէ էլլի անը թալիլիլ հըթթ Սթանպօլա եօլ-լալալ իսթէր իտի . ֆաղաթ Հունգարիա հիւքիւմէթի մէրգու-թապիլիլ թիւրք սէֆարէթիւնտէ թէսվիլ իթմիշ իտի իտէտէ պու տէֆա անը Հունգարիա տան իլարաճ իթմիշ տիր :

— Իմրէրաթօր Ֆրանց-Եղէթ Բրէնա Եօրիկին վիէննա պուլընմալար միւնսիլլէթլէ ա-նըն սաքիւն օլտըլը օթէլլէ իա-տէի վիլլիթալա կիթիւն ֆաղաթ բրէնա տալիլլէսիւնտէ պուլընա-տըլընտան քարթ վիլլիթիւնի պը-րաղմըն տիր :

ԼՕՆՏՐԱՎ ՃԻՆԱՅԻԹԻ

Թան կաղէթալընտա միւնտէ-րիճ պուլընտըլը իւղիւ , Լօնտ-րաւտ վուգու պուլան ճինայէ-թին միւլթէճաւըրը իւղիւնտէ , սաքալ գապուլ իտիլլէն Թան-տա շէօլէ մալիւմաթ վէրիլմիշ տիր :

«Իքի Հիւլիլիլթլէրի վէ սօնրա տէրտէսթ օլընաճալը ճանտէ քէնտի քէնտիսիւնի գաթ իտէն ճանի թէլլիս օլընտը , իսթի Եօրիկ Եանթի օլուպ Լօնտրա էրմէ-նիլլէրիւնտէ մարուք պիւր շալա տըր :

«Մ. Սաղուհիւնի գաթլիւնտէ տալի անըն միւլթէթիլլէթի էյի թահապգուգ իթմի : Մէրգու-լըն տահա էվլէլ միւլթէտալիս սիլաթի ճինայէթլէր իլլէլիշ օլտըլը տա-լի անլալըլտը : Ալֆարիսթլէր հալսու էրմէնի գօմիթալար՝ ճէսարէթլի վէ աթմըլընը պօշա կէչիլլէլ օլտըլը իչիւն անը ին-թիլիսալ իթմիշ օլաճալար : ճա-նիւնի թէնի իւղիւնտէ կէօրիւ-նէն եանըլ նիլանլարը քէնտի-սիւնի պաշալ տէֆա իլաճլէ եան-մըլ օլտըլընը իմա իթմիլլէր :»

ՄԻԻԹԵՆԷՎԻԹԷ

Բուս Զարը վէ Ալման իմրէ-րաթօրը էթէլպալտա կէօրիւշ տիր :

Քէչա Բուս վէ Ալմանիա խա-րիճիլլէ նալըրլարը գօնթ Լա-մսուսթ վէ Պիւրիլ Վօլալար թընտէ ուղու միւլթալարտա պուլընտըլար :

— Եանան գրալը Եօրիկ Բա-րիստէ ճուհուրիլլէթ բէյիսի Մ. Լուպէ իլէ կէօրիւշալա : Քէչա գրալ Մ. Տէլպալտէ վիլլիթա վէր-տի :

— Մ. Ալմանիւնըն Գաւաթի մաւտէնիւնտէն հարիւր գուհուր ի-տուպ , 7 քիլի եանմըլ : Ֆաղաթ մաւտէն իչիւնտէ թէլլէթիւթըն 50 քիլիլլէ պալիլ օլտըլը միւ-րէվլի տիր :

— Եանուտիլլէրին մըլտարը , Բրօֆէսօր Համընըն թէտըլը իւղիւ , 10,000,000 նուֆուսա պալիլ օլըյօր : Բուսիա տալէշ պուլընալ միլիոն , Ալմանիա տա 568,000, Բուսիա տա 300,000 ինկիլթէրա տա 200,000 , Ալմանիա տա 1,000,000 Ասիա տա 25,000 Աֆրիկա տա 270,000 Աստուրիա տա 17,000 : Մէրգու-լըն Բրօֆէսօ-րըն պէյանը իւղիւ , 19 ինճի ա-սըրտա , 200000 եանուտիլլէր իւր իսթիւն օլմուլալ :

Ա Ձ Դ

Տեղւոյ Որբանոցի ընկերու-թիւնը հաւաքիլի մը պէտք ու-նի , փափաքողներ պէտք է գի-մեն Գործ . Ժողովոյն :

Одговорили: Ел. Драгулев

Печатница Взаимность Варна.